

Inschatting extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs

De PO school maakt een inschatting over de extra ondersteuning die de leerling nodig heeft om succesvol te zijn na de overstap in het voortgezet onderwijs. De PO school houdt naast de kind- (en gezins)factoren ook rekening met:

- het grote verschil in de inrichting van het onderwijsaanbod in de PO school en die van de VO school. Denk hierbij bijvoorbeeld aan: van 1 docent naar veel docenten, verschillend in hun pedagogische en didactische aanpak; van een kleine school naar een grote school; van een uitermate gestructureerde omgeving naar een meer vrije omgeving.
- het extra ondersteuningsaanbod verschilt per VO school, hun aanbod is beschreven in het schoolondersteuningsprofiel van de scholen.

Iedere leerling in het reguliere basisonderwijs die extra ondersteuning krijgt, behoort na de invoering van passend onderwijs een ontwikkelingsperspectief (OPP) te hebben.

Daarin wordt duidelijk:

- wat de uitstroombestemming van de leerling is naar het voortgezet onderwijs,
- welke ondersteuning hij/zij ontvangt,
- indien van toepassing: de afwijkingen van het reguliere onderwijsprogramma.

Binnen het OPP bestaan de volgende mogelijke uitstroombestemmingen:

- één van de schoolsoorten van het reguliere voortgezet onderwijs,
- het praktijkonderwijs,
- de verschillende uitstrooprofielen binnen het VSO (diplomagericht, arbeidsmarkt en dagbesteding).

Voor alle leerlingen wordt de extra ondersteuning ook beschreven in het overdrachtsformulier in Digidoor.

Het uitgangspunt van het gesprek met ouders over een extra aanbod in het VO is de ondersteuningsvraag van de leerling/ouders en wat de effecten zijn van de reeds ingezette aanpassingen in de schoolomgeving. Een deskundige PO of VO, een orthopedagoog of psycholoog, kan door de PO school betrokken worden bij de inschatting van het extra ondersteuningsaanbod. Als er een verschil is tussen de visie van de PO school en ouders is een gesprek noodzakelijk, waarbij een deskundige PO / VO / toeleiding kan aansluiten. Een extra aanbod kan bijvoorbeeld nodig zijn voor leerlingen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, een chronische ziekte, gedragsproblemen of een leerstoornis.

Met de invoering van passend onderwijs is het onderwijs voor kinderen met een visuele, auditieve of communicatieve beperking¹ georganiseerd in een aantal instellingen. Vanwege de schaalgrootte en de specialistische expertise maken zij geen onderdeel uit van de regionale samenwerkingsverbanden, maar hebben zij een landelijke systematiek.

¹ <https://www.passendonderwijs.nl/over-passend-onderwijs/speciaal-onderwijs/cluster-1-en-2/>

De instellingen verzorgen onderwijs, doen onderzoek naar de toelaatbaarheid en bieden ondersteuning in het reguliere onderwijs.

Ouders zijn verplicht om in het aanmeldformulier voor de VO school aan te geven dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, dit gebeurt n.a.v. de gesprekken die vanaf groep 6 gevoerd zijn in de PO school. De school voor voortgezet (speciaal) onderwijs heeft alleen zorgplicht voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte vanaf het moment dat de leerling schriftelijk is aangemeld. Na aanmelding heeft de school 6 weken de tijd om te beslissen over de toelating van de leerling. Deze periode kan eenmaal met 4 weken worden verlengd.

De school onderzoekt eerst of ze de leerling zelf de extra onderwijssteuning kan bieden, eventueel met een arrangement in de school of met extra ondersteuning vanuit het OPDC of (voortgezet) speciaal onderwijs.

Heeft de school onvoldoende informatie voor een goede beoordeling, dan kan de school extra informatie vragen aan de ouders en de PO school. Wil de school dat een psycholoog of een orthopedagoog van het samenwerkingsverband aanvullend onderzoek doet, dan is hiervoor toestemming van ouders nodig, dat geldt ook als de school informatie over de leerling bij andere instanties wil opvragen.

Wanneer deze aanvullende informatie niet beschikbaar is of komt, moet de school werken met de informatie die er wel is. Ook als de ouders aangeven dat ze geen informatie willen leveren, moet de school het onderzoek uitvoeren met de informatie die wel beschikbaar is.

Kan de school zelf geen passende ondersteuning bieden, dan moeten zij in overleg met ouders een passende plek zoals binnen het SWV de extra ondersteuning georganiseerd is op een andere reguliere of speciale VO school regelen. Dat gebeurt in overleg met de ouders, de PO school wordt hierover geïnformeerd. Het is mogelijk dat er geen overeenstemming bereikt wordt met ouders dan moet de afdeling Toeleiding worden betrokken.

Stappenplan leerling met een extra ondersteuningsbehoefte

regie
IB-er

Stap 0: Voorlopig schooladvies groep 6 en 7 met inschatting extra ondersteuning

De PO school bespreekt met ouders eerst in groep 6 en later in groep 7 bij een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte de inschatting van de noodzakelijke extra ondersteuning in het VO, ook wordt het meest passende schoolniveau besproken. Bij leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte is altijd de extra ondersteuning in beeld gebracht en beschreven, bijvoorbeeld in een ontwikkelingsperspectiefplan / groepsplan / HGW document. Tijdens het evaluatiegesprek van de extra ondersteuning met ouders en leerling worden vooral de sterke kanten van de leerling benoemd. Ook gaat het gesprek over het uitstroomperspectief VO. Het is mogelijk dat het uitstroomperspectief wordt bijgesteld. Daar waar nodig wordt de PO en/of VO deskundige betrokken door de IB-er van de school.

Stap 1: inschatting extra ondersteuning VO groep 8

De PO school maakt voor de leerling met een extra ondersteuningsbehoefte² een inschatting van de noodzakelijke extra ondersteuning in het VO. De school kijkt naar wat ze van de leerling weten na bijna acht jaar basisschool en welke groei en ontwikkeling tijdens die acht jaar zijn doorgemaakt. Ouders en leerling zijn sinds groep 6 hierover geïnformeerd. Het is belangrijk dat ook in groep 8 er nog steeds gesproken wordt over een inschatting, omdat de VO school pas definitief adviseert welk ondersteuningsaanbod het meest passend is.

De PO school kan kiezen uit:

- **LEO**, leerling met extra ondersteuning:
Dit past bij een leerling met een schooladvies vanaf vmbo tot en met vwo, die aangewezen is op een tijdelijke vorm van lichte ondersteuning in het regulier VO.
- **LWA**, leerwegarrangement:
Dit past bij een leerling met schooladvies VMBO bl, kl, gl of tl, die aangewezen is op een leerweg arrangement voor het behalen van een VMBO diploma. Leerling die op basis van didactische leerachterstanden en lichte sociaal emotionele ondersteuning aangewezen is op een LWA.
- vmbo met **lesplaats OPDC**:
Dit past bij een leerling met schooladvies VMBO bl, kl, gl of tl, die ingeschreven staat bij een reguliere VO school en die tijdelijk, maximaal 2 jaar meer gespecialiseerde orthopedagogische en/of orthodidactische ondersteuning nodig heeft bij lesplaats OPDC, om na het behalen van de doelen beschreven in het OPP bij het OPDC, bij overstap naar regulier VO het diploma VMBO kan behalen.

regie
IB-er

² Alle schoolverlaters worden in Digidoor ingevoerd, de leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte via een andere route.

- **Praktijkonderwijs:**
Dit past bij een leerling voor wie vaststaat dat overwegend een aanbod met orthopedagogische en orthodidactische benadering nodig is en het volgen van het onderwijs in een van de leerwegen in het VMBO, al dan niet in combinatie met het volgen van LWA of OPDC, niet zal leiden tot het behalen van een VMBO diploma.
- **voortgezet speciaal onderwijs** (cluster 3 en 4):
Dit past bij een leerling die vanuit zijn/haar cognitieve en/of psychiatrische beperking aangewezen is op een zwaar en zeer speciaal ondersteuningsaanbod, waarbij ambitieus inzetten op leren een uitgangspunt is.

Het onderwijskundig rapport³ is een wettelijke verplichting om relevante informatie voor een goede start in het VO over te dragen, ouders worden geïnformeerd over de inhoud en hebben recht op inzage. Zij kunnen hun zienswijze toevoegen.

Stap 2: compleet dossier aanleveren

De PO school levert uiterlijk in de vierde week na de start van het laatste schooljaar het leerlingdossier⁴ aan. Het bevoegd gezag heeft in de applicatie Digidoor, in overleg met de ouders, een op de desbetreffende leerling betrekking hebbend onderwijskundig rapport ingevuld. Alle relevante informatie, waaronder het OPP⁵, de gegevens uit het LVS en de diagnostische verslagen, wordt door de PO school toegevoegd. Voor alle leerlingen geldt dat de op functioneringsniveau afgenomen leerlingvolgsysteem toetsen, liefst met een analyse, toegevoegd zijn.

Ouders wordt gevraagd om hun zienswijze toe te voegen aan het dossier in Digidoor, deze informatie kan van belang zijn om een completer beeld van de extra ondersteuningsbehoefte van de leerling te krijgen. Een volledig dossier is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de PO school en de ouders.

Stap 3: aanvullend onderzoek

Voor de aanvraag TLV PRO en bij twijfel LWA / OPDC / PRO blijft een intelligentie onderzoek noodzakelijk. Het onderzoek mag niet ouder zijn dan twee jaar op 1 maart van het schooljaar dat de leerling de school verlaat. De PO school bespreekt eind groep 7 met de deskundige PO, de orthopedagoog/ psycholoog die verbonden is aan hun school, bij welke leerlingen een intelligentie bepaling nodig is, zodat het dossier voldoet aan de wettelijke criteria PRO.

Het onderzoek wordt afgenomen door een deskundige PO, zij vraagt ouders toestemming, nodigt leerling uit, test de leerling en bespreekt de onderzoeksresultaten met ouders. Het verslag wordt daarna met instemming van ouders ook met de PO school gedeeld.

Daarna voegt de PO school het verslag toe aan het leerlingdossier overgang van PO naar VO, hiermee is het dossier compleet.

³ In Almere wordt het onderwijskundig rapport in de applicatie Digidoor verwerkt.

⁴ Zie bijlage 2: Richtlijnen – punt 4 dossierstukken

⁵ Voor leerlingen die aangemeld worden voor LWA is een OPP (ontwikkelingsperspectiefplan) niet verplicht, wel wenselijk .

Het blijft in ieder geval tot 2018 verplicht om bij aanvraag TLV PRO gebruik te maken van de vastgestelde screenings- en testinstrumenten, die jaarlijks via een ministeriële regeling worden gepubliceerd.

Stap 4: VO geeft definitief advies en dient aanvraag TLV in bij samenwerkingsverband Passend Onderwijs Almere

regie
des-
kundi-
gen
VO

Alle dossiers worden verdeeld over de orthopedagogen of psychologen, de deskundigen VO in Almere. Zij lezen en beoordelen de dossiers op volledigheid, bespreken dit waar nodig met de PO school en geven een voorlopig advies.

Op het moment dat ouders hun kind hebben aangemeld bij een V(S)O school wordt eerst beoordeeld of het type onderwijs aangeboden wordt dat aansluit bij het schooladvies van de PO school, waarin het schoolniveau staat. Sluit dat niet aan dan worden ouders verzocht om hun kind bij een andere school met juist niveau aan te melden.

Komt het schoolniveau overeen met de mogelijkheden van de V(S)O school dan kan een deskundige V(S)O een passend advies geven bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling, waarbij de inschatting van het ondersteuningsaanbod van de PO school meegenomen wordt.

regie
ortho /
psych
VO
aan-
meld-
school

Bij vragen over het dossier en over het best passende ondersteuningsaanbod, overlegt de VO deskundige, orthopedagoog/psycholoog, met de ouders en de leerling (daar waar dat mogelijk is), en/of de PO school en/of met collega's van andere VO scholen. Daarnaast kan de VO school het samenwerkingsverband, met toestemming van ouders, vragen om extra aanvullend onderzoek te doen.

De deskundige VO van de school van aanmelding stelt het definitieve advies extra ondersteuning voortgezet onderwijs op.

De deskundige VO kiest uit:

- LEO
- LWA, leerwegarrangement
- lesplaats OPDC
- PRO
- VSO (cluster 3 en 4)

De VO school van aanmelding bespreekt met ouders het advies aanbod LEO, LWA of lesplaats OPDC. Voor lesplaats OPDC is het bereiken van overeenstemming over het handelingsdeel van het OPP met ouders noodzakelijk.

Stap 5: Aanvraag TLV door de V(S)O school en planning TLO

Voor PRO en VSO moet het bevoegd gezag van de V(S)O school een aanvraag⁶ TLV PRO of TLV VSO indienen bij de afdeling Toeleiding van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Almere. De aanvraag met de dossierstukken wordt door de afdeling Toeleiding in behandeling genomen. Bij een volledige aanvraag wordt door de deskundige Toeleiding in overleg met deskundige VO een datum voor een toelaatbaarheidsoverleg gepland.

regie
ortho /
psych
VO
aan-
meld-
school

De V(S)O school nodigt ouders uit en wellicht ook PO school en/of hulpverleners..

Tijdens het overleg wordt samen met de V(S)O school, de ouders en daar waar mogelijk met de leerling⁷ en de PO school, gesproken over het meest passende aanbod.

De zienswijze van ouders, de aandachtspunten en/of afspraken over de doorgaande lijn worden tijdens dit gesprek geformuleerd. De getekende aanvraag met het verslag van het toelaatbaarheidsoverleg wordt door de VO school van aanmelding per mail aangeleverd bij de afdeling Toeleiding. De V(S)O school stuurt een kopie van de plaatsingsbrief aan de PO school.

Voor PRO geldt dat de leerlingen gedurende de hele schoolloopbaan de afgesproken ondersteuning krijgen. Bij het VSO wordt in principe tijdelijk⁸ geplaatst, de termijn is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en de tijd die nodig is om de afgesproken leerdoelen te behalen.

Stap 6: Het samenwerkingsverband neemt besluit tlv pro of tlv vso

Het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Almere besluit om de toelaatbaarheidsverklaring PRO of VSO af te geven. Ouders, de PO school en de VO school met passend aanbod worden schriftelijk op de hoogte gesteld van het besluit. Ouders kunnen tegen het besluit een bezwaar indienen. De bezwaarprocedure⁹ staat op de website van Passend Onderwijs Almere.

regie
swv

⁶ Zie format website Passend Onderwijs Almere:

<http://www.passendonderwijs-almere.nl/voor-scholen/formulieren-documenten/>

⁷ Leerling mag bij het toelaatbaarheidsoverleg aansluiten. Dit is niet verplicht.

⁸ Met uitzondering van de ernstig meervoudig beperkte leerlingen. Zij hebben gedurende de hele schoolloopbaan recht op een TLV.

⁹ Zie: www.passendonderwijs-almere.nl/voor-ouders/klachtenprocedure

Bijlage 1 Overzicht schooladviezen PO met inschatting¹⁰ extra ondersteuning¹¹

- Inschatting VSO, aangewezen op een specialistisch aanbod VO
- Inschatting PRO, aangewezen op praktische leeraanbod
- VMBO bl met inschatting LEO / LWA / OPDC
- VMBO kl met inschatting LEO / LWA / OPDC
- VMBO gl met inschatting LEO / LWA / OPDC
- VMBO tl met inschatting LEO / LWA / OPDC
- HAVO met inschatting LEO
- VWO met inschatting LEO

¹⁰ Inschatting, omdat de VO/VSO school besluit welk aanbod het meest passend is. Bij PRO en VSO moet het samenwerkingsverband betrokken worden i.v.m. het afgeven van de toelaatbaarheidsverklaring

¹¹ het schoolondersteuningsprofiel beschrijft het aanbod extra ondersteuning van de school

Bijlage 2 richtlijnen

Kenmerken en criteria	VMBO met LWA	VMBO lesplaats OPDC	PRO
School	VMBO met LWA is bedoeld voor die leerlingen die het niveau van het VMBO wel aankunnen, maar extra begeleiding nodig hebben om het diploma te halen te halen. Leerwegondersteunend onderwijs (LWA) is géén aparte leerweg.	Leerlingen die in aanmerking komen voor het OPDC hebben specifieke onderwijsbehoeften op het gebied van leren en/of werkhouding en/of gedrag en welzijn. Het OPDC is een lesplaats. Dit betekent dat het doel is om leerlingen zo snel als mogelijk, maar uiterlijk na twee jaar, terug te plaatsen in een reguliere VO school om daar hun diploma te halen.	Het praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen die naar verwachting geen VMBO diploma kunnen halen. Het praktijkonderwijs leidt leerlingen op tot goed werknemerschap en goed burgerschap. Praktijkonderwijs is een leerweg in het voortgezet onderwijs met veel praktijkvakken, het is regulier voortgezet onderwijs voor een speciale doelgroep.
Duur	In overleg	maximaal 2 jaar, daarna inschatting regulier VO	4, 5 of 6 jaar Dit is afhankelijk van de leeftijd bij instroom, verblijfsduur t/m het schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt.
Klas	16- 24 leerlingen, variabel, verschilt per school	14 - 16 leerlingen	12 - 14 leerlingen leerjaar 1 en 2, variabele groepsgrootte leerjaar 3,4,5,6
OPP	niet verplicht, wel wenselijk	verplicht	verplicht
Uitstroomperspectief	- MBO niveau 2, 3 of 4	- VMBO	- werken met praktijkdiploma of - diploma Entreeopleiding = MBO niveau 1 - werken en doorleren op MBO niveau 2 - arbeidsmatige dagbesteding
Richtlijnen	- Leerachterstand 25%-50% op twee of meer gebieden, waarbij begrijpend lezen en/of inzichtelijk rekenen	Belemmeringen in de onderwijsloopbaan als gevolg van: - Lichte gedragsproblemen en/of - Motivatieproblemen en/of - Leer- en ontwikkelingsachterstanden en/of - Systeemfactoren Vaak is er sprake van extra onderwijsbehoeften op meerdere van deze terreinen. Leerling krijgt, met extra ondersteuning OPDC, perspectief op regulier VMBO-diploma.	- IQ 55-80 - Leerachterstand minimaal 50% op twee of meer gebieden, waarbij begrijpend lezen en/of inzichtelijk rekenen Bij IQ 75-80 en/of tegenstrijdige criteria: motiveren waarom PRO gevraagd wordt.
Dossierstukken	1. Onderwijskundig rapport 2. OPP (indien beschikbaar) 4. LVS Cito overzicht, tevens getoetst op functioneringsniveau 5. Aanwezige onderzoek / hulpverleningsverslagen	1. Onderwijskundig rapport 2. OPP 3. LVS-Cito overzicht, daar waar nodig op functioneringsniveau 4. Observatie / onderzoeksverslag waaruit blijkt dat aanbod OPDC gewenst is of 5. Onderzoek / hulpverleningsverslagen	1. Onderwijskundig rapport 2. OPP 3. Intelligentieonderzoek (niet ouder dan 2 jaar) 4. LVS-Cito overzicht, tevens getoetst op functioneringsniveau 5. Onderzoek / hulpverleningsverslagen

Als er geen recente of bruikbare testuitslagen van een leerling bestaan, dan zal hij of zij moeten worden getest. Dit gebeurt door een orthopedagoog/psycholoog van het samenwerkingsverband PO.

OUDEERS

PO

VO

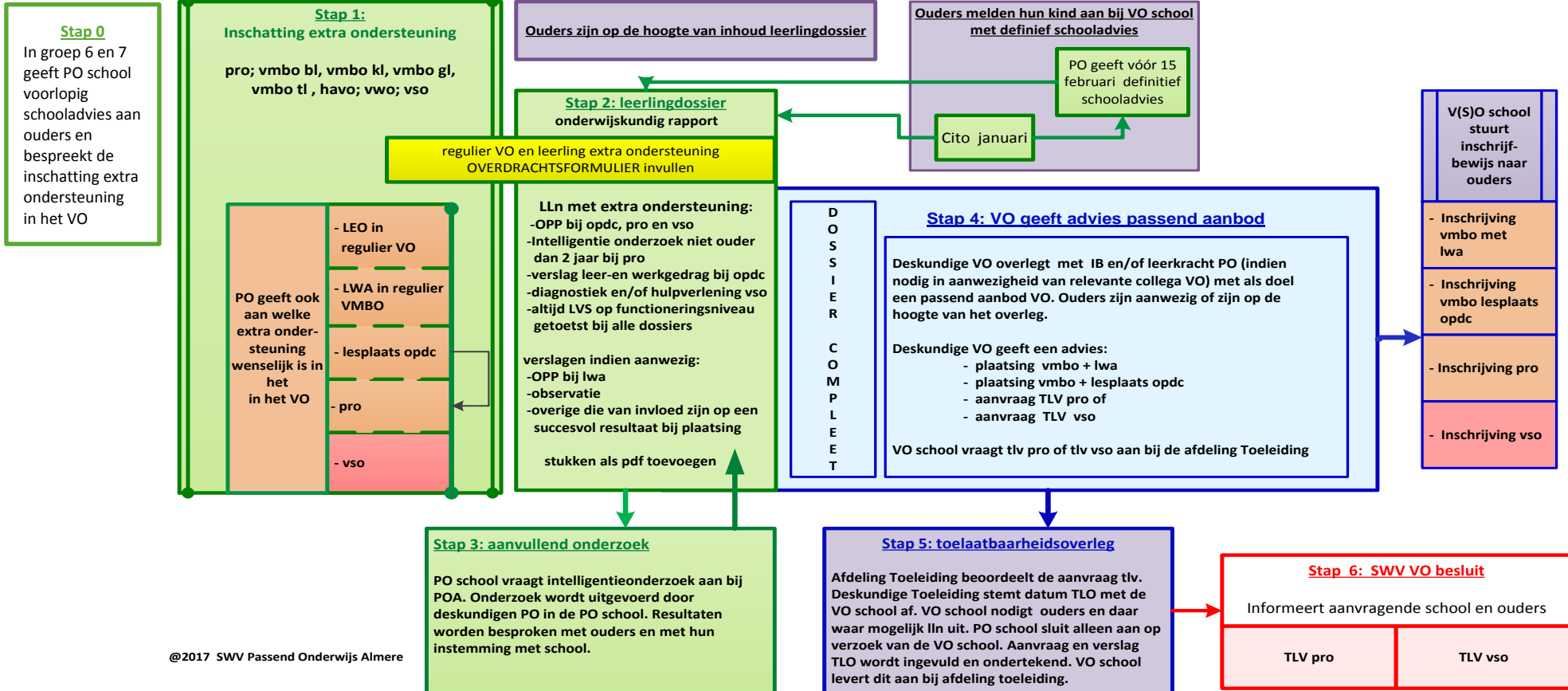
AFD. TOELEIDING

Overgang van PO naar VO ALMERE

GROEP 7		
MEI	JUNI	JULI

GROEP 8										
SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI	

@2017 SWV Passend Onderwijs Almere